

GAZETA DE TRANSILVANIA.

АНЪЛ

(КЪ ПРЕАНАЛТА ВОИЕ.)

АЛ VIII-ЛЕА.

N^{ro} 67.

Brashov, 20. August.

1845.

Gazeta de Transilvania este de dóz орї шї Фііеа одатъ пе септѣмъль. Прецъ лор есте по анъл дитрег 8 фіоринї (24 дóзъчерї) дн афаръ шї 7 фіоринї арцінт дн Брашов. Препътерація се фаче дн Брашов ла Редакціе саъ ла Едіторъл, іар дн афаръ пе ла к. к. поще, кѣм шї ла DDnii prietenii кореспонденці аї пощрїї; дн Бъкзреці ла D. лївпар I. Romanov et Compn. Есемпларе дитреці маї авем. — Ачеаста спре щїнда дитревъторїлор.

АРТИКОЛ ДНЧЕПЪТОРІЪ.

Ъпеле аїептърї.

II. Арістократїа. „Сънтедї прїетинї аї інстїтүціеї арістократїче?“ Дитревареа ачеаста нї с'аъ пѣс дн кѣтева рѣндърї де кѣтръ прїетинї ка шї де кѣтръ зпнї черкѣторї. Ної рѣспзвсъл нїчї одатъ пѣ л'ам дат деадрептъл, чї пезїш прекум се шї кѣдеа.

Кѣзтаці дн тоатъ оменїмеа кѣтъ аъ е-шїт дїн статъл патрѣї варбар дн днделесъл стрїнс, дела чел маї пѣсемъторїѣ сат шї пѣлъ ла чеа маї лїбераль демократїе, претвѣнденї ведї гѣсї арістократїа форматъ маї тѣлт саъ маї пѣдїн, маї пѣтернїкъ саъ маї цертърїтъ, шї кѣпоскѣтъ сѣпт пѣтїрї фелїрїте. Арістократїа преодаскъ а евреїлор шї а еціптенїлор, — сфатъл чел маре (βολυς) дїн 400 тѣдъларї шї ареопагъл компѣс де Солон дїн 300 фрѣнташї, — сенатъл Романїлор стѣтъторїѣ маї кѣ сеатъ дїн 600 ишї; кѣм шї Ordo equestris ал лор, — кѣмплїта шї пѣтернїка Signoria шї сфатъл чел маре а репѣлїчеї вепедїане, — кіар шї сенатъл репѣлїчеї Стателор зпїте дїн Амерїка, Раїгїїле Францїеї шї аша маї днколо шї маї днкоаче пѣлъ ла пемешїле шї воїерїїле поастре, че сѣпт алтъ декѣт арістократїї ешїте кѣ днчетъл шї кѣм ам зїче неапѣрат дїн сїпѣл попоарълор? Ачеаста нїчї се поате алт-фелїѣ дн окїї орї кѣрѣїа каре кѣпоаще маї де апроапе патѣра оменаскъ: totdeauna зп фелїѣ де латѣръ с'аъ алес шї се ва амеце деасѣпра.

Кѣ тоате ачестеа пѣптрѣ че азїм шї ведем пої дн зїмеле поастре ворѣнд зпнї шї алдїї кѣ атѣта днстрїнаре де кѣтръ арістократїе? — Дѣпъ че пої дн алдїї апї неам дат зп фелїѣ де пѣрере пропрїе дн прївїнда арістократїеї престе тот, ла дитревареа де ачї лѣсъм сѣ деа рѣспзвс зпѣл дїн чеї маї тарї шї маї тарї арістокраці дїн церїле поастре аша:

„Кѣткѣ дн контра арістократїеї аъ прорѣпт зпнї шї алдїї кѣ дефайме пекѣмпѣтате, провїне дїн маї тѣлте прїчїнї пе каре тревѣе а ле кѣпоаще; ачелеа сѣпт:

а) Слѣвїчѣнеа оменаскъ кареа пе фаче сѣ пїсмѣм пе чеї карїї стаъ пе трепте маї палте, пе каре ам дорї а ле кѣщїга пої дн-шїне, фѣрѣ сѣ щїм саъ тѣкар сѣ препзвем, кѣте гревѣдї шї грїжї днсодеск пе асеме-неа ранѣрї стрѣлѣчїте.

б) Радїкалістъл саъ адїкъ поѣта де а реформа тоате. Боала ачеаста есте о боаль полїтїкъ епїдемїкъ; еа пѣтрѣпсе шї ла пої шї кредем, кѣ дакъ вом спарѣе пѣрѣдї дес-пѣрѣторї, дн локъл тѣлтор одѣї каре фак ка зїдрѣа дитреагъ сѣ фїе маї комодъ шї маї вїне рѣспзвзетоаре скопѣлї, вом днкѣ-неа кѣ тоцїї шї дестъл де вїне зпнї лѣпгъ алдїї днтр'о салъ маре, фѣрѣ ка сѣ пе дн-кѣїерѣм. — Ачеастъ рѣтѣчїре о лѣдеск шї о пѣвлїкъ фїлософанції шї сѣперфїчїалїї, іар чеї стрїкаці се щїѣ фолосї де ачееаш дн партеа лор фоарте вїне.

в) Ідеїле челе маї нóз францозецїї дес-спре сѣверанїтатеа попорѣлї, деспре ідеаа прїнчїпаль а Статълї, деспре дрептѣрїле о-менеці шї деспре егалїтате, пе каре ле дес-фѣшѣрѣ кѣ днкордѣчѣне песте чеаа че се поате днтре оаменї пѣлъ кѣнд сѣпт оаменї; апої дїн асемеенеа фїлософѣрї іпотетїче дн-кеїе, кѣ арістократїстъл есте контрапатѣрал.

д) Десфѣръл зпор арістокраці шї вїада лор чеа деморалїзатъ, кареа токма шї пѣптрѣ ачееа вате ла окїї, пѣптрѣ-кѣ еї стаъ пе трепте палте, іар файма шї клевета апѣкъ асемеенеа прїлежѣрї, адеврѣл дн пѣп дн чїр-кѣлагїе кѣ адаосѣрї, ка шї кѣм чеї де алте пласе ар фї кѣ тотъл пѣпѣтаці; пѣ с'ар кѣ-венї днсъ, ка пѣптрѣ фѣрѣделеїме партїкѣ-ларїлор сѣ осѣндїм корпораціа, (класа, таг-ма) днтреагъ; ачеаста пѣ етѣсѣрѣ дреапѣтѣ, кѣ асемеенеа тѣсѣрѣ ам пѣтеа осѣндї шї па-трїа днтреагъ.

е) Ышоара кредере саъ дншелареа де сїне. С'аъ скѣлат днсѣш дїн сїпѣл арістокра-тїеї, карїї аъ стрїгат кѣ глас маре асѣпра ін-стїтүціеї стрѣвекї арістократїче шї кѣ ачеаста днлеснїрѣ лѣкрѣл дѣштанїлор еї.

Днтр'ачееа кѣ дóз треї рѣндѣреле пѣсе фаче прїтѣварѣ, кѣ дóз треї крестѣтѣрї пѣ каде рѣмѣросъл арборе а кѣрѣї рѣдѣчїнї се днтїнд адѣнк дн сїпѣл пѣшѣптѣлї, а кѣрѣї

вѣре аз даг лок де паос ла атьді мѣрїторї овосїді. Нѣмаї атьчї ва апъне днтр'о деаръ аристократїа чеа компактъ, кѣнд еа не сїмдїндѣші маї мѣлт дналта са кїема-ре (арїстос), дн лок съ кондѣкъ шї съ фїе стеа дндрептѣтоаре дн віаца політїкъ а ста-тѣлї, каде ла зп сомп адѣнк, потестатеа кон-стїтѣціональ о словоаде дїн мѣлѣ де вѣлѣ воїе шї се фаче кѣ тотѣл роава знеї віедї матеріале. Есте лѣкрѣ преа фїреск, кѣ ла асемѣнеа днтѣмпларе (кѣнд адїкъ аристокра-тіа че пѣртѣ пѣмеле, дн фаптѣ е гѣзноасъ, стрїкатѣ шї пѣтрѣдѣ), апѣкъ алдїї фѣрпеле; пентрѣ-кѣ соціетатеа — статѣл — пѣ поате фї фѣрѣ гѣверп. Де ачї днколо алтѣ днпре-варе есте ачеа, кам че фелїз зрѣеазъ съ фїе ачел гѣверп поѣ, ка че фелїз де дрептѣрї прївате се калкѣ дн пїчоаре, че фелїз де зрѣе днфїорѣтоаре ласъ дѣлѣ сїне. Де чї да-торїеа аристократїеї (не лѣнгѣ о пѣртаре дн тоатѣ прївінца есемпларѣ адїкъ пѣлѣкѣтѣ шї оменѣасъ) есте, а се днпротїві ла орї че пѣлѣрї радїкале амѣцїтоаре шї адезѣрателе стрїнс черѣтеле днвѣлѣпѣтѣдїрї констїтѣціона-ле а ле дндрепрїнде пе ваза пѣсѣ де історїе дїн веакѣрї); съ пѣзаскѣ, ка пѣ кѣтѣва осїеа че дїнеа ла зп лок тоате елементеле статѣ-лї съ се фѣрѣнгѣ дн дѣлѣ. Атьчї се скоалѣ партїде асѣпра партїделор, чеї маї не фѣрѣ-падї мѣтѣрѣ пе чеї маї кѣмпѣтадї шї віне ла рѣнд ачеа пѣтере оменѣаскѣ фїзікъ че о авем тот зпа кѣ вітеле шї кѣ фѣарѣле, ка дн тїмѣлѣ Дїрондїїлор шї а Іаковїїлор дн Франца. Іар кѣнд патѣра с'аѣ сѣтѣрат де а-чеастѣ фѣрїе анархїкъ, есе неапѣрат деспо-тістѣл врезнїї імператор, ка контрапѣнт ал донпїреї глоателор; ачеста днкъ трече пе-сте тоате трептеле недрѣптѣлї шї прегѣте-ще дрѣмѣл пентрѣ о алтѣ катастрофѣ, каре дїн дѣлѣ марціаї дѣче ла калеа де мїжлок. Аша кѣрсе ачѣаста прѣсте тот, знде с'аѣ десѣлѣкѣт елементеле аристократїче, пїчї о патрїе п'аѣ кѣщїгат кѣ ачѣаста нїмїк, пентрѣ-кѣ радїкалістѣл шїе пѣмаї стрїка, пѣ шї а зїдї, шї аша дѣлѣ о лѣптѣ днделзпгѣ шї амарѣ оамелїї се репторк іарѣш ла веїле фѣрме, дела каре неам фост депѣртат фѣрѣ тїмн шї дїа пѣщїпѣдѣ сѣлѣсъ амѣдїрїлор. *)

(Вор зрѣма.)

TRANSLVANIA.

Брашов, 17. Азгѣст в. Шїрї фелїзрїте. Вечїнїї пѣщрїї дела Цара ромѣнеаскѣ, карї казѣт дїн ап дн ап апеле поастре мїнерале аз днчепѣт а се днтоарче кѣтрѣ але лор, шї пї се паре кѣ асѣдѣатъ чева маї кѣрѣнд дѣкѣт алтеорї, кѣнд дѣлѣ кѣра фѣлѣтѣ маї петречеа шї ачї ла Брашов с'аѣ прїп дїнѣт. — D. кавалер шї консіліар де стат Дашкоф консѣлѣл дѣверал рѣсеск дн амѣеле прїндї-пате ромѣнедїї днлѣкѣ теарсе пе ачї дн дѣтї-нека трекѣтѣ ла Заїзон днсодїт дѣ D. Dr. Іоан Нер. Мейер медїкѣл прїмарїз де штав а мїліціеї націонале дїн Ромѣнїа, кѣт шї де D. фїзікѣс ал Брашовѣлї Dr. де Граїсїнг, дар песте пѣдїп се репторсе іарѣш пе ла

Комарнїк. D. аѣент к. в. австрїак днкъ ера съ треакѣ дн лѣзптрѣ пентрѣ Заїзон, дар а-жнпгѣнд ла Комарнїк — мошїа М. Сале До-мпѣлї дѣрїї — се сїмдї кам волпав шї стѣтѣ аколо пе пѣдїпѣ време. —

Дела гранїдѣ. Нї се спѣне ка сїгѣр, кѣ не фамѣоса Праовѣ п'їнтре мѣпдї днпїн-те дїн партеа Цѣреї ромѣнедїї с'аѣ шї дн-трѣпрїнс фачереа дрѣмѣлї де царѣ кѣт дн зїчет. Дїрекціа ачелїанш о аре пемїжлочїтѣ D. де Балзано інженїер к. к. австрїак шї лѣ-креазѣ пе тоатѣ зїоа кѣтева сѣте де оамелї. Дн алте пѣрѣдї але дѣреї ромѣнедїї днкъ с'аѣ дескїс фачереа дрѣмѣлї. — Де кѣтеорї азїтїм с'аѣ чїтїм деспрѣ врео днвѣлѣпѣтѣдїре матеріалѣ дн о царѣ п'апоїатѣ дн кѣлѣтѣрѣ, тотѣеазпа пе сѣвѣїне дн мїоте максїма лѣї Фрїдерїк марелї, кареа есте шї а алтор по-літїчї вѣпї дїн зїлеле поастре: Днгрїжїдїї маї зптеїз де хрѣпа шї де тоате мїжлоачеле вѣ-неї віедѣвїрї а глоателор, кѣчї атьчї кѣлѣтѣра спїрїтѣлѣ шї моралѣ о вор кѣтѣ еле де вѣлѣ воїе. Че фолосѣде мѣнїчїторїѣлї дѣ-рап съ фїе скѣтїт мѣкар шї де тоате сарчї-пеле шї ангарїїле пѣвлїче шї прїпрїетѣрѣдїї дакѣ вітеле лѣї пе дрѣмѣрїле десѣлѣдѣте с'аѣ конерїте кѣ стѣлчї кад шї пер, дакѣ карѣл лѣї шї ел кїар есте тотѣеазпа дн перїкол-маре де а се нека дн рѣзрї песте каре п'аѣ фѣкѣт нїмїнї подѣрї; дакѣ ел дн лок де дѣлѣ, перде нѣлѣ зїле дн кѣрѣлшїї фѣкѣте с'аѣ дн фолосѣл пѣвлїк с'аѣ пентрѣ кѣщїгѣл сѣлѣ, пе каре днлѣсѣ авїа 'а веде вреодатѣ кѣ окїї.

— Дела Брѣїла се скрїе, кѣ поїї рекрѣдїї ромѣнедїї пентрѣ трѣпа де Чаїкїдїї сѣнт ін-стїтѣціа офїдерїлор шї а чаїкїдїїлор к. к. ав-стрїачї карїї сѣнт пофїдїї спре ачел окол, фак днпїнтѣрї вѣне.

Erdélyi Híradó дншї дїне фѣарте віне кѣвѣнтѣл че ш'аѣ даг дн врео дѣлѣ програме, ка, днпре алтеле съ се словоадѣ дн десѣлѣ-шѣрареа фелїзрїлор де рѣмѣрї але віедеї со-ціале шї фамїліаре. Пїлѣлѣ пе фїе ла ачѣаста Nr. 67 ал ачелїанш жѣрѣал. Аколо пї се спѣне пе де о парте, кѣ кѣтаре преот зп-гѣреск реформат дѣлѣче пе лѣнгѣ леафа прео-дѣаскѣ траѣе шї алта де даскал, пе вїецїї тот пѣї днвадѣ, чї дн времеа ачеа жоакѣ маї вѣкѣрос ла кѣрѣдї; — де алтѣ парте кѣ дої преодї ромѣнедїї дн пѣмѣлѣлѣ крѣїеск се вѣтѣрѣ кѣ прїлежѣл знеї днгрѣпѣчпї а зпїї ромѣн азѣт. Пентрѣ дїреа дїн зрѣмѣ пѣвлїкатѣ пе ларг дн зїса фїе зпгѣреаскѣ аз маї пѣтем де рѣшїне чїтїадѣо; кѣ тоате ачестеа о атїнсерѣм шї пої ачї пѣ кѣ алт скоп, чї сїпгѣр дїн дорїадѣ де а рефлѣкта пе чеї карїї пѣ чїтеск дн алте лїмѣї, кѣ дакѣ пѣ пе дївеш пої кѣрат днпїнтѣеа зшеї, вор венї алдїї шї пе вор мѣтѣра неапѣрат. Ода-тѣ се сѣпѣра мѣлїї дїн аї пѣщрїї, дакѣ атїа-дѣам шї пої зпеле скандале товѣма шї вісе-рїчѣдїї кѣ кѣцѣтѣл шї кѣ скопѣл чел маї кѣ-рат де а провока ла дндрептаре; дїн прїчїна ачеа зрѣмарѣ пѣре асѣпрѣне. Вор тѣчеа пої, дар вор стрїга алдїї. —

Múlt és Jelen дн Nr. дїн 22. Азгѣст пе спѣне де пїдѣ ванкѣрїї дїн Мѣрѣшѣвашархеї, дар адаогѣ, кѣтѣкѣ дн ачел ораш пѣ с'аѣ по-

*) Дн N. U. дїн 18. Ізлїе.

тронълзи, дн рангъл unde аз пгс'о институтъле статълзи, ши totdeodatъ не voidн а днкиде нитълзи дръмъл prin каре лъкръриле ши талентеле кондук ла привилежъриле повилити, ної ам жъдекат де кзвингъ, нелицинд totdeodatъ не nimeni де дрептъриле довъндите prin лециле челе дн лъкраре пълъ ачи, де а стръмъта дрептъла де а се довънди повилитатеа дн пице рангъри маї дналте, каре пот днтр'адевър а фаче пице слъжве вредниче де о аша дналтъ респлътире.

Ла ачесте кавсе, ної поръвичим не виитор челе зртътоаре :

1. Фие-каре неповил ла интрареа са дн сервичесил милитар, ва довънди повилитатеа персоналъ дндатъ че ва фи дпълдад ла зптъил град де офицер дн сервичесил актив; чел каре ва фи слъжит пълъ ла градъла де офицер-маior ва довънди повилитеа ередитарие. Чеї неповил дин пащере каре вор приими зиселе grade де офицер ши де офицер-маior, ла ретрацереа лор дин сервичесил, ори ла тречереа дин чел милитар дн чел цивил, се вор възвра, чеї динтъиз, де дрептъриле де възгесие потавилъ персоналъ, ши чеї дин зртъ де але повилитъдъи персонале.

2. Ачесте регуле вор фи де о потривъ апликабиле ши ла чеї карі слъжеск дн корпъри, деспърдъри ши komande дн каре, дъпъ артикоделе 23 ши 24 дин кондика лецилор аспра стъриі персонаелор (Т. IX. дин корпъл лецилор, едичия дин 1842), сервичесил есте асептъат, ла довъндиреа повилитъдъи, кз ал тръпелор ефективе.

3. Чеї неповил, карі сзнт дн сервичесил цивил, вор приими дрептъла де възгесие потавилъ персоналъ, кънд се вор дпълда дн рангъла де а 14-леа класъ, ши чел де повилите персоналъ ла дпълдаареа дн рангъла де а 9-леа класъ; чеї каре вор фи слъжит пълъ ла рангъла де а 5-леа класъ вор довънди повилитеа ередитарие. Функционариі карі вор приими рангъриле, де а 9-леа ши а 5-леа класъ фиинд дн ретрацере, вор пъстра дрептъриле де каре се възвраѣ дънъ векиле лор рангъри дн сервичесил актив. Чеї карі се вор ретраце кз рангъла де а 14-леа класъ, се вор възвра де дрептъриле възгесии потавиле персонале.

4. Чеї карі аз повилитатеа персоналъ ши интръ дн сервичесил милитар, прекъм ши дн чел цивил, вор довънди повилитатеа ередитарие довъндинд ачелеаши grade ши рангъри спедификате де маї сзс; зртънд тот днтр'о време а се възвра, дн рангъриле ши gradeле де маї жос, де прерогативеле кзвените ла калитатеа лор.

5. Кътре ачестеа, дпълдъриле ла повилитате персоналъ ши ередитарие але функционари-лор карі, фъръ сз фи ажънс ла градъриле ши рангъриле хотържте дн причина ачестеа, ар фи трас атенция сзверанълзи prin талентеле лор, сервичесил деосевите, неинтересареа ши моралитатеа лор, ва атърна дела жъдиката ши воинда днпъратълзи.

6. Тоцї чеї карі, дн виртътеа лецилор пълъ акъм дн лъкраре, вор фи довъндит prin сервичесил повилитатеа персоналъ саѣ ередитарие, вор пъстра не виитор довъндиреа нелицитъ а дрептърилор лор. Тот аша повилитатеа персоналъ саѣ ередитарие се ва акорда ла чеї карі, дпълдадъи дн рангъла де а 14-леа ши а 8-леа класъ, дъпъ промългадия манифестълзи ачестъиз, вор довънди зиселе сервичесил, дънд дъпъ леце дрепт ла ачестъ днаиптаре, ши сз фие дъпъ към се кзвине рекъноскъдъи вредничи де капиі лор респективі. Кът пентръ чееа че се атинде де довъндиреа повилитъдъи ередитарие, ачестъ регълъ ва фи асемеенеа апликабилъ ла сзпт-офидерии дпълдадъи дн град де офицер дъпъ промългадия манифестълзи ачестъиз, зпсъ кз апровадия капилор лор ши пентръ-къ аз сервит пъмъръла де ани че дъ дрепт ла днаиптаре.

Дат ла Петерхоф днтр'а оптспрезечелеа зи а лънеї лзи Ізние, дин ашъл мънтърией о mie опт сзте патръзечї ши чинчи ши ал доъзечилеа дин ал днпъръдъиіи поастре.

Съвт-скрис Николае.“

ДНЩИИИЦЪРІ ЛІТЕРАРЕ.

Дин Magazinъл историк Nr. I. с'аз типърит зна миіе чинчи сзте есемпларе, дин каре дъпъ ширеа сїгъръ че авет с'аз възндът о парте mare. Фие-каре пъмър саѣ врошъръ костъ 1 доъзечерїз, дар ла примиреа фiekъреїа се пльтепе ши пе зртътоареа врошъръ, адикъ къте 40 крї арц. деодатъ. Пълъ днкът тревъе сз интересезе Magazinъла пе фие-каре дин ної, ам кзвънтат алтъдатъ. Red.

М а к р о в и о т и к а,

саѣ мъїестрия а лънци виада, дъпъ Hufeland традъсъ ши днтокмитъ пентръ ори каре ротън кълтиват де D. Павел Васич, Dr. de medicinъ ши хїрърцие, маѣстръ де обстетричїе, к. к. директор де карантинъ ши а дпълдадтеї соѣтетъдъи medico-патърале дин Іашї мъдълар correspondent — еши де сзпт типар днтрагъ, адикъ ши том. II-леа, дин каре с'аз ши тримис зп пъмър де есемпларе пе ла сзвскриіторїи чеї маї деапроапе, ши ла чеї маї депъртадъи днкъ вор зрта неапърат дн зилеле ачестеа. — Томъл II. кзпринде 21 1/2 коале ши се вїнде пъмаї кз 1 ф. арц. саѣ треї доъзечерї, адикъ пз токма кз 3 крї арц. коала типъритъ.

Есемпларе се афлъ де въззаре ла D. Dr. Васич дн Тимш, ла Редакция поастръ ачи, іар дн Бъкрещї ла лїврарїи. Редакция.

ПРЕЦЪЛ БЪКАТЕЛОР ДН БРАШОВ.

Дн banї de валътъ. Азгъст 29 к. п.

	Фр.	Кр.
Гълеата де гръѣ кзрат	7	36
— — — де мїжлок	7	—
— — ськаръ	4	6
— — кзкъръз	5	12
— — орз	3	36
— — овъс	1	36